

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.564/3
VAN 29 DECEMBER 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 9 december 2009 door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "houdende de algemene bepalingen die van toepassing zijn op de erkende organisaties voor autonoom vrijwilligerswerk en de organisaties met ingebouwd vrijwilligerswerk", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, 1/, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit strekt er voornamelijk toe een aantal algemene bepalingen vast te stellen die betrekking hebben op zowel de erkende organisaties voor autonoom vrijwilligerswerk als op de organisaties met ingebouwd vrijwilligerswerk. Die bepalingen hebben betrekking op de rekrutering, het onthaal en de vorming van de vrijwilligers (artikelen 2 tot 5), op de afsprakennota die wordt overeengekomen tussen de vrijwilliger en de organisatie (artikelen 6 tot 8) en op de dekking door de verzekeringsovereenkomsten die door de vrijwilligersorganisaties dienen te worden gesloten (artikel 9). Daarenboven wordt het decreet van 3 april 2009 betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in werking gesteld (artikel 10).

3. De rechtsgrond voor het ontworpen besluit wordt geboden door de artikelen 4, 5, derde lid, 6, tweede lid, en 17 van het decreet van 3 april 2009.

ALGEMENE OPMERKING

4. In artikel 8 van het ontwerp wordt bepaald dat als de kandidaat-vrijwilliger minderjarig is, bij de afsprakennota, bedoeld in artikel 5 van het decreet van 3 april 2009, de schriftelijke toestemming dient te zijn gevoegd van de (lees: een) persoon die over hem het ouderlijk gezag uitoefent ¹.

⁽¹⁾ In artikel 8 zou ook rekening moeten worden gehouden met personen die weliswaar bepaalde attributen van het ouderlijk gezag uitoefenen, maar niet bekleed zijn met het ouderlijk gezag als zodanig, zoals voogden en provoogden.

De stellers van het ontwerp gaan er aldus blijkbaar van uit dat een minderjarige de toestemming nodig heeft van een titularis van het ouderlijk gezag opdat hij zich zou kunnen engageren in een vrijwilligersorganisatie. Vraag is of zulks wel in overeenstemming te brengen valt met de artikelen 5 en 15 van het Verdrag inzake de rechten van het kind.

Bij de laatstgenoemde verdragsbepaling worden in hoofde van het kind de vrijheid van vereniging en de vrijheid van vreedzame vergadering erkend. Bij de eerstgenoemde bepaling wordt de eerbiediging gewaarborgd van de verantwoordelijkheden, de rechten en de plichten van onder meer diegenen die het ouderlijk gezag uitoefenen of wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, om te voorzien, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind, in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in het Verdrag inzake de rechten van het kind erkende rechten.

Uit voormelde bepalingen volgt dat naar een evenwicht moet worden gezocht tussen, enerzijds, het principiële recht van het kind om, gelet op zijn ontwikkelende vermogens, uiteindelijk ook zelf keuzes te maken en, anderzijds, de verantwoordelijkheden, de rechten en de plichten van de ouders of ermee gelijkgestelde personen inzake leiding en begeleiding bij het maken van die keuzes.

In artikel 8 van het ontwerp wordt daarentegen zonder meer uitgegaan van de handelingsonbekwaamheid van de minderjarige nu erin de mogelijkheid van engagement in een vrijwilligersorganisatie volledig afhankelijk wordt gemaakt van de toestemming van een persoon die het ouderlijk gezag over de minderjarige uitoefent, en dit in alle gevallen en ongeacht de leeftijd van de betrokken minderjarige. Deze optie staat op gespannen voet met de verplichtingen die uit het Verdrag inzake de rechten van het kind voortvloeien, aangezien de stellers van het ontwerp geen oog blijken te hebben gehad voor het voormelde evenwicht dat moet worden betracht, maar de balans volledig ten nadele van de minderjarige laten doorslaan en in geen enkele ruimte voorzien voor eigen keuzes van die minderjarige.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef

5. In het eerste lid van de aanhef dient de rechtsgrond te worden gespecificeerd. Men schrijve:

"Gelet op het decreet van 3 april 2009 betreffende het georganiseerd vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, artikelen 4, 5, derde lid, 6, tweede lid, en 17;"

Artikelen 10 en 11

6. Gelet op het gegeven dat het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt, pas zal worden goedgekeurd en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt na 1 januari 2010, schrijve men in de artikelen 10 en 11 van het ontwerp telkens "heeft uitwerking met ingang van" in plaats van "treedt in werking op".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter, voorzitter,
	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS,	staatsraad,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. STEEN, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

M. VAN DAMME